

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Octomvrie v. 1886

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însemnate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire atât în Monarhie cât și în România prin mandate postale (*Posta-utalvány — Post-Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne comunica eventual prelungă localitatea, unde se află, și **posta ultimă**; ear' domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi pe mandatul postal **adresa tipărită** dela fășile, în cari li s'a trimis diarul până acuma.

Administrațiunea diarului
„Tribuna“.

Sibiu, 16 Septemvrie st. v.

Seliște are telegraf.

Este scirea aceasta de vre-o importanță, încât să merite a fi discutată deosebit?

De loc nu.

Dacă considerăm lucrul desbrăcat de ori-ce alte considerațiuni, am pute trece simplu la ordinea zilei, cum am trecut preste alte multe sciri de felul acesta. Cel mult, dacă am vrè totuși să ne oprim la dînsul așa după-cum este el din firea lui, am pute reflecta, că demult trebuia Seliște să-și aibă stațiunea sa de telegraf. Pentru-că, cu toate că e strîmtoată între Sibiu și Sebeș, Seliște e un emporiu, care a sciut învinge mari și multe greutăți și a-și da importanța unui centru comercial și industrial pentru o mulțime de comune, într'un semicerc destul de întins, importanță, care multe localități din țeară, cu stațiuni vechi de telegraf, nu au avut-o și nu o au până în ziua de astăzi.

Foia „Tribunei“.

Păcală în satul lui.

— Poveste. —

De

Ioan Slavici.

(Urmare.)

Nu mai rămănea nici o îndoială, că trebuia să facă ce vor face, ca Păcală să nu poată scăpa, dar' de loc să nu poată scăpa.

Se puseră dar' din nou și se sfătuiră și după multă sfătuire mai chibzuiră să-l bage pe Păcală într'un sac, să stringă bine gura sacului și să lege sacul cu Păcală cu tot, de o peatră de moară, pentru-ca peatra de moară, rotundă cum este, să meargă de-adura până în fundul Dunării și să ducă și sacul cu Păcală.

Înțelegându-se astfel, ei, toți oamenii din satul lui Păcală, cu mic, cu mare, cum erau, luară sacul, luară sfoara pentru gura sacului, luară funea, ca să lege sacul de peatră, luară cea mai mare din pietrele de moară, pe care le putură găsi cale de trei zile de giur împregiur și porniră cu mic, cu mare, cum erau, asupra casei lui Păcală, ca să-l iee, să-l ridice, să-l ducă și să nu se oprească cu el decât în fundul Dunării.

Gravitatea cestiunii, așadar' nu este de a se căuta în împregiurarea, dacă s'a instituit, sau dacă nu s'a instituit stațiune de telegraf în Seliște. Aceea este de a se căuta în timpul când s'a instituit, și în presupunerea cauzei pentru-ce s'a ales tocmai timpul present pentru gratificarea Seliștei cu binefacerea telegrafului.

Nu are să mai treacă mult și vor fi trei ani decând și cercul Seliștei era chemat să concurgă cu alegătorii sei la urna electorală. Nu de dragul cercului s'a făcut atunci apelul către dînsul. Era vorba să concurgă, ca să se decidă lupta între candidatul guvernului și între candidatul din opozițiune. Atunci 'i-s'a promis Seliștei cale ferată.

Ne aducem bine aminte, că mulțumită unor agenți oficioși ai guvernului, cercare s'a făcut pentru a decide soarta electorală în favorul candidatului guvernului. Cu ce succese, încă se scie. Resplata însă s'a întârziat doi ani de zile. După doi ani de zile în locul căii ferate a venit războiul vamal, ca să ridice, din sus în jos, și comerțul și industria Seliștei, întocmai ca a celorlalte localități dealungul marginii dinspre România.

În anul viitor, dacă vom fi în pace și în liniște, eară au să fie alegeri. Impresiunea cea rea a războiului vamal trebuie dar' să se șteargă. Mai ales trebuie să se șteargă în ținuturi, unde guvernul încă nu 'și-a putut asigura cercurile electorale pentru candidații sei.

Pentru-ce guvernul n'ar face o încercare cu cercul Seliștei, care concurge cu cercul Cristianului la alegerea unui deputat, ca să-l stimuleze în partea sa? O stațiune de telegraf, ce e drept, nu e egală cu una de cale ferată, dar' în sfîrșit va cugeta și guvernul, Românii sînt oameni nepretensivi. De ce nu s'ar bucura mai bine astăzi de un ou decât mîne de un bou? De altă parte, ce îl costă pe guvern, dacă mai promite odată calea ferată, mai ales acum ca adaus la stațiunea de telegraf? Pentru o cale ferată fie și numai închipuită, se plătesce a se lăsa cineva a fi tras pe sfoară, nu odată, nu nici numai de două-

ori, ei mai de multe-ori, chiar și în cazul când guvernului serios nici odată nu 'i-ar fi trecut prin minte în realitate a o concede.

Precum vedem cu totul de altceva se tratează și nu numai de stațiune de telegraf.

Guvernul se arangează în toate chipurile pentru fiitoarea campanie electorală. Spre sfîrșitul acesta se folosește de toate mijloacele câte îi stau și câte le-au usurpat spre a le avè la dispozițiunea sa.

Întrebarea ar urma de sine, că oare alegătorii români să lase toate în voia sorții, să se desvoalte așa după-cum se vor desvolta?

Adevărat este, că a lăsa lucrurile în voia sorții este lucrul cel mai comod. Dar' ear' adevărat este, că tocmai comoditatea aceasta te aduce în situațiunile cele mai incommode.

Sînt aproape optsprezece ani decând cu deosebire Românii din Transilvania au urmat o luptă comodă de tot, și astăzi incomoditatea noastră atât e de mare, încât prelungă aceea, că cu naționalitățile nemaghiare, de o soarte cu noi, am perdut tot contactul, sîntem amenințați a fi despoiați până și de dreptul a ne ruga lui Dumnezeu în limba noastră maternă.

Nu voim de loc să preocupăm sentimentul public al națiunii. Un lucru însă credem că ne este permis, ba ni este chiar impus: a atrage atențiunea alegătorilor nostri la pregătirile ce din partea guvernului se fac în giurul nostru pentru campania fiitoare electorală, și a-i ruga să se cugete și ei din bună vreme la ceea-ce este de făcut față cu alegerile la dietă pentru periodul următor legislativ.

Paralisarea acțiunii guvernului, până când acesta stăruiesce a ne fi ostil, este din partea noastră indispensabilă. Altmintrelea noi înșine am deveni dușmanii nostri.

Nu e vorbă, și dacă s'ar decide de nou atitudinea pasivă de până aci, față cu alegerile viitoare, s'ar pute afla modalități, prin care să simtă și adversarii nostri, mai mult ca până acum, că n'am renunțat la existență.

Nu intrăm acum în analiza modalităților atinse. Vom intra mai târziu,

largă, trecură prin sat și o luară preste câmpul năsipos drept spre Dunărea cea mare și adîncă.

„Stați, măi!“ — strigă cel mai cu socoteală dintre oamenii din satul lui Păcală.

Se opriră în loc cu toții, cu mic, cu mare, cum erau.

„Am uitat un lucru“, — grăi omul cel cu socoteală.

„Ce am uitat?“ — întrebă ceilalți.

„Prăjina, ca să căutăm fundul Dunării.“

„Așa-i, — dîseră oamenii din satul lui Păcală, — am uitat prăjina, ca să căutăm fundul Dunării.“

Îl aveau acum pe Păcală: cum puteau ei să-l arunce, fără-ca să scie unde-l aruncă?

Se întoarseră dar' ear' în sat, căutară cea mai lungă dintre toate prăjinile și numai apoi îl duseră pe Păcală la Dunăre, — prăjina în frunte, sacul cu Păcală, peatra de moară, fruntea satului și apoi satul întreg, cu mic, cu mare, cum erau.

„Stați, măi!“ — strigă ear' omul cel cu socoteală.

Ear' se opriră cu toții.

„Să-l legăm de peatra de moară, ca să nu fugă, în vreme-ce noi căutăm cu prăjina fundul Dunării!“

„Să-l legăm, — strigară cu toții, — ca să nu fugă!“

după-ce vom cunoaște mai deaproape dispozițiunea alegătorilor față cu campania electorală viitoare.

Atîta însă putem dice, că puțină trudă ne-ar trebui mai înainte față cu noi înșine și apoi față cu naționalitățile nemaghiare, pentru-ca pe sigur să putem ajunge la ținta îndreptăririi egale, în toată puritatea ei.

Revistă politică.

Sibiu, 16 Septemvrie st. v.

În decursul zilei de alaltăieri ministrul Tisza și contele Szapáry au conferit timp mai îndelungat cu ministrii austriaci, contele Taaffe și Dunaievski asupra afacerilor de transacție, înțelegându-se deocamdată singur numai asupra modului de procedere mai departe. Până acum guvernul austriac n'a prezentat nici o propozițiune formală în ceea-ce privește convocarea conferinței vamales austro-ungare.

Într'aceste organul Cehilor „Politik“ aduce următoarele sciri foarte suprinzătoare pentru ministrii austriaci, care de present conferințează în capitala Ungariei:

„Din cercuri ce stau foarte aproape de grupul deputaților poloni ni-se împărtășește, că noi stăm la pragul unei schimbări ministeriale, ceea-ce, se înțelege, trebuie să aducă cu sine și o schimbare de sistem. Se dice, că contele Taaffe se va retrage, ear' în fruntea guvernului va veni contele Coronini și portofoliul de interne îl va primi ori dl de Gautsch ori marcuisul Baquehem. Deodată cu Taaffe se înțelege, se vor duce și Dunaievski și Prazak, ceea-ce adică ar fi și lucrul de capetenie. Întrebă omul după motivele crizei, întreabă omul, ce poate oare chiar acum, imediat înaintea reîncepterii activității parlamentare să producă o asemenea schimbare, nu primesc de nicăiri nici un răspuns precis. Se arată simplu greutățile, ce le întîmpină acțiunea transacțională; penibila situație, în care se află ministerul Taaffe față cu Ungaria, căreia s'a angajat cu cuvîntul și cu subscrierea; și mai penibila situație față cu majoritatea dietală, care n'are nevoie să recunoască angagiamentul, de a honora cambiile acceptate de Ungaria etc., ect. Tot momente simptomatice; dar' dovezi faptice pentru o crisă, și chiar pentru o crisă în timpul de față, nu ni s'au putut arăta.“

Și aceste comunicări nu se desmint de loc prin atitudinea presei oficioase din Austria. Se pare, că cei din Viena încă cu puțină încredere privesc la viitor și articolul din numărul de ieri al diarului „Fremdenblatt“ e la toată întîmplarea un semn al timpului. Numita foaie scrie între

Îl legară dar' pe Păcală de peatra cea mare, apoi plecară, ca să caute cu prăjina, unde e mai afundă Dunărea, ca acolo să-l arunce.

Cel mai cu socoteală dintre oamenii din satul lui Păcală luă el însuși prăjina, dete odată cu ea în valuri, o isbi cât numai putu în jos, dar' nu atinse cu ea fundul.

„Aici, — dîse el, — Dunărea nu are fund. Trebuie să căutăm alt loc.“

„Așa e, — strigară cu toții, — trebuie să căutăm alt loc, unde are Dunărea fund.“

Nici că se putea altfel. Vorba era, ca peatra de moară să meargă de-a dura și să se oprească tocmai în fundul Dunării: unde se opria peatra, dacă Dunărea nu avea fund? Ei trebuiau să scie, unde are să oprească peatra cu sacul și cu Păcală cel din sac.

Porniră dar' cu toții, ca să caute fundul Dunării, pentru-ca nu cumva să-l arunce la loc nepotrivit și să-l scape acum, după-ce îl aveau prins și legat.

Ear' Păcală, vai de capul lui, rămase în sac, legat de peatra cea de moară, cea mai mare, pe care oamenii din satul lui o putuseră găsi cale de trei zile de giur împregiur.

„Stați!“ — strigă omul cel cu socoteală. Ear' se opriră cu toții.

Ce era la mijloc?

alte: „Formațiunile de partid din dreapta încă nu conced nici o revistă clară. Pe tot locul se aud numai voci de neîndestulare sau voci de un egoism condus de propriile avantagii. Cu toate aceste sau poate chiar pentru aceste ar fi foarte de dorit, ca prin o oare-care schimbare de idei între ministrii din amândouă părțile să se creeze posibilitatea, de a eși din situația puțin îmbucurătoare, — ca să se câștige cel puțin baza pentru mai departe dezvoltare a acelor cestiuni, care vor trebui să se rezolveze“

Cât privește politica externă, mesajul de tron englez merită în prima linie atențiune. Mesajul constată, că Anglia întreține cu toate puterile relațiuni amicale, și această declarare trebuie să suprindă pe ori-și-cine. Aceasta până acum nu s'a știut. Această curioasă declarare dovedește, că Anglia nu vrea să conturbe pacea și e bună bucuroasă să stea pe pace, numai să-i dea și alții ei pace.

Din Bulgaria nimic nou, decât ceea-ce au signalizat și telegramele noastre de ieri.

Din Belgrad se depeșează, că la întrebarea guvernului bulgar, dacă guvernul sârbesc va accepta un reprezentant bulgar, a răspuns cel din urmă, că conform înțelegerii, ce-a avut-o Regele Milan cu Principele Alexandru, el e inclinat a accepta un trimis special bulgar, spre a negocia cu acela asupra baselor, pe care să se restabileze bunele relațiuni diplomatice.

Relativ la scârbosul atentat, comis în contra persoanei ministrului-preșident român I. Brătianu se depeșează din București cu datul de 26 I. c., că la inițiativa comitetului partidului liberal s'a ținut Duminecă un meeting, la care au participat și senatori, deputați, notabili comerciuului și delegați ai districtelor. Președintele l-a dus ministrul de odinioară și actualul vice-preșident al camerei dl Câmpineanu. Meetingul a acceptat următoarea rezoluțiune:

Cetățenii capitalei și delegații districtelor hotărăsc: 1. Să exprime preșidentului consiliului Brătianu alipirea și deplina lor încredere și a-l ruga să lucreze cu curaj și patriotisme neclintit pentru consolidarea patriei, asigurându-l, că partidul național-liberal, ce formează marea majoritate a țării, îl va sprigini totdeauna și într-o parte. 2. Ei roagă pe guvern, a aplica cu toată energia legile în contra acelor, care s'au pus și se pun încă afară de legi. 3. Ei provoacă pe comitetul central al partidului liberal să se pună în relațiuni cu membrii partidului liberal din districte, spre a combate acțiunea acelor, care primejduesc existența țării prin mijloace nelegale.

Dealtmintearea întreaga presă guvernamentală de dincolo pledează pentru pedepsirea aspră a urdilor intelectuali ai infamei crime. Cercetările în contra asasinului Stoica Alexandrescu decurg, dar până acum nu s'a putut încă constata, dacă se tractează de un act politic premeditat sau de o crimă simplă a unui smintit, care a fost îndemnat la aceea prin provocătoarea atitudine, ce o a luat de un timp încoace o parte a presei opoziționale din România.

Ca oameni chibzuți, trebuiau să fie cu mare băgare de seamă și să cerceteze bine mai înainte de a-l arunca pe Păcală în Dunăre.

Unde să-l arunce? — mai la deal, de unde vine apa? — ori mai la vale, unde se duce?

Unii dedeau cu scoteală, că mai la deal e mai multă apă, fiindcă de acolo vine apa și n'ar veni, dacă n'ar fi destulă.

Alții însă erau de părere, că la vale e mai multă, fiindcă acolo se strânge apa, care vine de la deal, și dacă l'ar arunca mai la deal, cum vine apa și tot vine, se scurge și tot se scurge, s'ar pomeni că Păcală rămâne pe uscat, ese din sac și — vai de capul lor.

Se adunară dar' cu toții de se sfătuiră, ca nu cumva să facă vre-o prostie, și după multă sfătuire se înțelesă să caute locul cât mai de vale, pentru-ca toată apa să se strângă în capul lui Păcală.

Precând oamenii din satul lui Păcală umblau să caute fundul Dunării cu prăjina cea lungă, eată că vine un jelepar de vite, care ducea o cireadă de o mie de boi la tîrg, și cum mergea jeleparul de-alungul malului, dă de sacul cu Păcală și se miră, cum s'ar mira tot omul, când ar vedea în calea lui asemenea lucru.

(Va urma.)

Inaugurarea teatrului din Pojon.

Budapesta, în 25 Septembrie 1886.

Nu mai departe decât la începutul săptămânii acesteia s'a celebrat eară o sărbătoare națională maghiară în onoarea maghiarizării. Centrul acestei sărbători l'a format de astădată unul dintre orașele locuite de poporație germană: Presburgul, oraș dintre cele mai de frunte în țeară, cu un popor de vre-o 50 mii de suflete.

Însemnătatea lui, din punct de vedere maghiar însă, nu stă în numărul sufletelor, ci mai ales în împregiurarea, că fiind cam la graniță, a stat totdeauna până acum sub influența culturii germane, și îndeosebi sub influența Vienei.

Această împregiurare a născut în capul cel foarte inventiv al ministrului ungar de culte idea, de a concentra la acest punct expus cât se poate de multe mijloace de apărare. În rîndul acestor mijloace, cu deosebire două au fost trase în combinație: universitatea și teatrul național maghiar. Cel dintău mijloc însă, fiindcă finanțele țării sînt aproape de slăire, deocamdată, sub cuvînt, că încă nu s'a aflat locul cel mai potrivit, s'a amînat. A rămas dar' ca să se pună în lucrare al doilea: adevărat teatrul.

Înființarea acestui institut, pusă în spatele Presburgienilor, și ajutată în mod putincios și de cei dela putere, s'a îndeplinit, și la 22 a lunei curente s'a sîrbat inaugurarea.

Cu câteva zile înainte de inaugurare, au fost puse într-o mișcare neobișnuită mai toate cercurile maghiare din capitala țării, care sînt atât de neobosite în treaba maghiarizării. Întreg personalul operei și al teatrului național din Budapesta, în frunte cu intendantul operei, contele Keglevich, a emigrat la Presburg, ca să atragă lume cât se poate de multă.

Ântău reprezentant al puterii executive din țeară dl Tisza; ântău reprezentant al instrucției publice dl Trefort; ântău poet maghiar în viață dl Jókai; custodele de coroană Szlavy și multe alte notabilități au luat parte la marea sărbătoare.

Artista maghiară Maleczky, fiindcă fusese la Berlin, a fost chemată acasă anume, pentru-ca să se producă la teatru cel nou din Presburg.

Tot asemenea Alexandru Bertha, compozitor maghiar, făcându-i-se onoarea de a compune prima piesă de orchestră ce era să se cânte la reprezentația primă, a venit din Paris. Cu un cuvînt, toate întocmirile erau croite în stil mare.

Dar' vorba ceea: „Omul propune, Dumnezeu dispune“.

O mână de patrioți privilegiați și-au fost propus, ca din inaugurarea teatrului din Presburg, să facă o cesticie națională: au adus dar', prin întrevinerea ablegatului lor Trefort, o mulțime de luferi ai globului maghiar. Să nu se amăgească însă nimenea să creadă, că cetățenii, cărora li s'a făcut rara onoare, s'au însuflețit de prezența acestora. Doamne păzește!

Înseși foile maghiare din capitală o mărturisesc aceasta. Dar' și fără mărturisire se vede gradul entuziasmului, îndată-ce vom sci, că întreg personalul artiștilor din capitală nu a putut să călătorească pe clasele și pe trenul, pentru care li s'au pus la dispoziție bilete de Presburgieni, ei, parte din ei au mai adus din banii lor proprii de și-au luat bilete potrivite, parte au călătorit pe cheltuiala lor cu vaporul.

Pe cei cu trenul, ajunși la gară, nu l'a primit nimenea. Tot asemenea nici pe cei 120 sosiți cu vaporul. Ba ce e mai semnificativ, la gară, respective la port, trebuiau bieții artiști să alerge până îi treceau sudorile, ca să capete câte o trăsură să meargă în oraș.

Însuși artistul binecunoscut în țeară Odry, în lipsa de trăsură, a mers pe jos.

Și credeți, că după-ce au ajuns în oraș li s'au făcut ovațiuni?! Ferească Dumnezeu! Chiar nici cea mai puțină atenție. Numai după timp de o oară au putut ajunge la scuteală. Ear' preste noapte, cei mai mulți dintre cei sosiți cu vaporul, în lipsa de cuartire, terminându-se reprezentația, s'au dus ear' pe vapor.

Cine scie unde trebuiau să petreacă preste noapte, dacă nu era vaporul? Multă smerenie pentru niste artiști maghiari!!

Artista Maleczky, sosită dela Berlin, — nu din Pesta, — nu a fost întimpinată de nimenea la gară. Trăsura nu a aflat decât una deschisă și trasă numai de un cal. Răcită pe această trăsură, a răgușit puțin și era p'aci să se strice întreg programul.

La dîneul dat în onoarea lui Tisza, nu a fost invitat nici un artist. Deasemenea nici la banchetul dat după reprezentație, fiindcă li s'au inmanuat invitățile numai între acte, și fiindcă s'a început la moment după terminarea reprezentației, nu a luat parte nici unul. Însuși intendantul operei, contele Keglevich, se pare că încă și-a fost pierdut cumpătul. Se dice că ar

fi scris comitetului arangiator, că pe artiștii din capitală, nu pofta de a face „heccz“ ci în-suflețirea de a presta jertfe patriotice i-a adus la Presburg.

Significativ mai este încă, că programul statorit de mai înainte și publicat prin foi, a rămas la o parte; ear' în cel nou nu s'a luat compoziția mîestrului maghiar, Bertha, care, însoțit de trei oaspeți francezi, doi bărbați și o damă, venise anume din Paris.

Mai mult decât semnificativ chiar curios este, că desamintitul intendant, care cu o mîndrie adevărat maghiară dicea, că pe el și pe ai sei i-a mînat la Presburg însuflețirea de a presta jertfe patriotice, după mai multe tocmeli, s'a îndurat să lase, ca orașul să remunereze trupa sa, pentru cele 5 reprezentații dintău, numai cu 5000 fl. Orașul însă, temându-se de deficit, nu s'a învoit nici cu această sumă însemnată.

Urmarea a fost, că directorul teatrului nemțesc din Presburg Maximilian Kment a plătit cele 5000 fl. și apoi a împărțit biletele cum i-a plăcut.

Bilete de loge au trecut și cu 200 fl. Pentru reprezentația primă, chiar și orașul a trebuit să cumpere bilete pe seama celor invitați oficios. Dealtmintearea biletele nu s'au împărțit decât acelor, care au cumpărat deodată pentru toate 5 reprezentațiile. Prin această manieră: artiști, critici, corespondenții și chiar oaspeții străini, care nu au avut la îndemână spese ne-prevedute, au rămas pe afară. Era p'aci, ca și cei trei oaspeți francezi, aduși anume din Paris ca să vadă și apoi să preamărească entuziasmul Ungurilor pentru artă, să rămână pe la uși.

Cam pe coarda aceasta s'a executat programul cel strălucit, dupăcare era să se tîmăieze noul idol al Maghiarilor: maghiarizarea în Presburg.

Chiar nici marele vîtav Jókai nu a fost întimpinat cum s'ar fi așteptat. Prologul, lucrat de dînsul, a fost primit prelîngă aplauze și cu risete.

Singur dl de Tisza a fost mai norocos în toată campania. De bună seamă, fiindcă de dînsul se teme mai mult lumea oficioasă, care a inscenat „heccz“-ul. Dînsului i-s'au făcut onoruri preste onoruri. Asociat de celebritățile, care se aflau de față, a cercetat cele mai multe dintre locurile mai de însemnătate ce le are Presburgul.

Între altele și piața de vite, menită pentru a ridica pe dînsa a treia universitate în țeară, încă a avut fericirea de a fi călcată de marele cap.

Reasumînd cele expuse, urmează că încercarea de a inaugura în Presburg o eră maghiară, s'a sfîrșit cu un fiasco complet.

Străinii cari au fost de față s'au depărtat cu zîmbete satirice pe buze; artiștii unguri indignați până în suflet; artista maghiară Maleczky răgușită de frig, mîestrul Bertha supărat de foc; ear' publicul german, îngreunat cu câteva impositive nouă, a rămas uimit de ușurătatea luferilor unguri și credincios limbei sale și directorului Kment, care a sciut atât de bine să descurce o încercătură în folosul seu.

Șovinistii maghiari, între cari ocupă un loc foarte frumos artiștii de toate categoriile, ar pute să învețe din cele experiate la Presburg, că ce atitudine ar trebui să-și iee față cu naționalitățile nemaghiare din țeară.

G. p.

Afacerea vice-protopopului din Indol Petru Vlăssa.

Cetim în „Gaz. Trans.“ dela 26 Septembrie n.:

Indol, 21 Septembrie n.

În 18 Septembrie st. n., la 9 oare ante-meridiane prezentându-mă la pertractarea finală înaintea tribunalului regesc din Turda, ocupînd loc în spațiul salei destinate pentru acușați, în urma întrebării propuse de președintele, că recunosc de al meu într-o parte articolul publicat în 1885 în „Gazeta Transilvaniei“ nr. 41 din 1885 și protocolul de investigațiune? răspundînd cu da, procurorul ridicîndu-se, printr-o vorbire de tot aspră și înfocată, non plus ultra, m'a acusat, că am comis delict de agitațiune, și pe baza §-ului 174 aplicînd întreaga pedeapsă, ceru să fiu condamnat. Isprăvind procurorul (fiscalul) cu ale dînsului, m'am ridicat cu tot respectul, dîcînd:

„Dle președinte! Ca Român ar trebui să mă apăr în limba mea maternă (ce președintele a fost aplecat a-mi concede), însă după-ce voiesc să fie bineînțeles tot cuvîntul, voi proba a mă apăra în limba maghiară“. Eată ce am dîs:

Onorată judecătorie! regească!

Punctul de plecare al lui Horia și al soților sei a fost idea de libertate, și pentru ușurarea sorții amărîte a iobăgiei de pe atunci, precum și pentru realizarea înalțelor lor idei și

a scopurilor lor umane s'au adresat în mod legal către fișpanul comitatului Albei-inferioare, către guvernul transilvan, către cancelaria aulică și în fine osteniți și amărîți se adresară și la împăratul Iosif II, preste tot locul primind asigurarea și promisiunea, că vor ușura soarta deamă de compătimire a iobagilor. Întorcîndu-se ei acasă de nou îmbărbătați de bunul și grațiosul împărat, poporul s'a strîns cu grabă împregiurul lor, așteptînd înaltul răspuns împărațesc. Dar' întărdînd răspunsul împăratului, au voit să-i prîndă, să împrăscie poporul. Într'aceea s'au întemplat lucruri de dureroasă aducere aminte și eu aceste lucruri cu nici o vorbă nu le-am lăudat în articolul meu apărut în „Gazeta Transilvaniei“ nr. 41 din 1885, ci simplu i-am numit *martirii națiunii române*, din acea cauză, căci luînd lucrurile așa cum au fost, Horia cu tovarșii sei nu numai că n'au omorît, n'au aprins și n'au jăfuit, ci în multe cazuri au mîntuit pe mulți inși, cu un cuvînt ei au fost osîndiți pentru faptele poporului asuprit și răsculat, și prin moartea lor au curmat jugul robiei, pe care l'a purtat națiunea română. De aceea i-am numit eu cu o simplă expresiune *martirii națiunii*, și această simplă expresiune nici după mîntea și judecata sănătoasă, nici după lege nu poate fi socotită drept delict de agitare. De exemplu, dacă voi spune din amvon poporului, că Dumnezeu e ființă primordială, înălțat-am, lăudat-am eu după aceasta pe Dumnezeu? Eu dîc că nu. Înălț și laud pe Dumnezeu, când eu date din sfînta scriptură descriu cu deamănuntul puterea lui nemărginită și bunătatea lui pîrintească și oare în amintitul meu articol, pentru care am fost pîrit și despre care decurge procesul de față, lăudat-am eu după afirmarea onoratului procuror regesc pe Horia și pe tovarșii lui? Cutez a afirma, că nu, ceea-ce reese din cuvintele mele, unde dîc destul de clar și de hotărît: *cine a fost Horia, Olosca și Crișan nu vi-o spun, pentru-că mi-s'ar pute lua în nume de rău*. Din aceste cuvinte ale mele se poate vedea neîndoios și aceea, că încă dinainte am voit să îneungir și umbra bănuielei, că aș voi să preamăresc triste fapte întemplate în timpul lui Horia și a soților sei.

Mai departe mă acasă onor. procuror, că am dîs în biserică poporului, că mergînd acasă să se roage pentru iertarea păcatelor lui Horia și a soților sei. Nu din punct de vedere al distincțiunii politice, ci din convingere religioasă, după credința mea basată pe învățăturile biserice greco-catolice, am provocat ca preot pe credincioșii mei, ca mergînd acasă și aflînd eu cale, să se roage pentru Horia și soții lui, cari au trăit cu o sută de ani înainte și ca Români au voit să îmbunătățească starea poporului român. După credința, convingerea și judecata mea biserică a fost locul corespunzător pentru această provocare. Pentru cei morți, după-ce moartea egalizează pe toți oamenii, nu numai că ni-e iertat a ne închina, dar' este chiar sfînta noastră datoriă de a ne ruga pentru ei, pentru-că biserica noastră nu exprimă asupra morților nici o deplină iertare de păcate, nici o deplină anatemă. Dîce Isus Christos: Dîs este să iubesci pe deaproapele tîu ca pe tine însuși, eu însă vă dau vouă mai mare poruncă iubesci pe vrășmașul tîu ca pe tine însuși. Dacă trebuie să iubim pe vrășmașii noștri, cu cât mai mult nu sîntem datori a ne ruga pentru bărbații morți, cari până-ce au trăit au voit să ajute la soarta unei națiuni.

Paragraful 174 din codicele penal nu se referă la fapte istorice. Dacă așa s'ar interpreta acest §, că ar fi aplicabil la toate evenimentele petrecute dela începutul lumii, atunci n'ar mai fi istorie, n'ar mai exista critică, nu s'ar mai pute nimic critica, lăuda sau condamna de frica acelu paragraf. Acest paragraf se poate referi numai la faptele petrecute în prezent, dar' nu la lucrurile petrecute în veacurile trecute. Iudith a tăiat capul lui Oloferne, Brutus a străpus pe Iuliu Cesar, Felician Zach a năvălit asupra reginei cu arma, oamenii lui Ladislau Hunyadi au omorît pe Cilyan, George Dozsa adună oaste spre a se lupta cu Turcii, și întoarce armele în potriua domnilor feudali, și cu privire la toate aceste fapte petrecute se oflă scriitori din patriă și din afară, cari scriu despre ele recunoscîndu-le și lăudându-le.

Cu mîndria și cu capul rîdicat o pot spune, că sînt în toate privințele un bun patriot și cetățean al statului și, după-cum dîce sfînta scriptură, în timp de 25 de ani ca preot și ca econom, „am dat lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu, și Regelui ce este al Regelui“. Din anii copilăriei am crescut între Maghiari la Cluj, casa mea modestă au vizitat-o toate branșele de funcționari; până la 1868 am luat parte la adunările politice ale partidei maghiare, cu un cuvînt am trăit în strînsă amicitie și simpatie și trăiesc și acum cu Maghiarii. N'am avut și nu am nici o cauză de a agita.

Contra cui se agitez? Contra statului, contra legii, sau contra Maghiarilor? Nu, resping dela mine această insinuare cu toată hotărârea și cu deplină liniște sufletească.

N'am agitat și nici nu voi agita. Dar', că doresc națiunii mele o stare mai bună morală, materială și politică, aceasta este adevărat, și spre ajungerea acestui scop am stăruit și voi stăruî împreună cu soții mei de principii între marginile legii și ale onestității. Și aceea e adevărat, că principiile mele politice conglăsuiesc în toate cu principiile politice ale mult meritului și vrednicului de simpatia generală deputatul dietal Mocsari Lajos, cari așa de sistematic și de frumos sunt exprimate în broșura sa și eu speriez, că crescând partida sa, cestiunea naționalității se va rezolva în mod fericit, dacă după-cum ție amintitul bărbat de frunte vom trage o dungă peste socoteala intrigelor. — Arătând destul de lămurit că n'am comis delict de agitație, rog pe onor. tribunal cu delict respect să pronunțe asupra-mi sentința de nevinovăție. —

Procurorul făcând replică la vorbirea mea, cere să fie pedepsit cu întreaga pedeapsă după §-ul 174, din cauză că sunt prea înfocat apărător al lui Horia. Am răspuns earăși pe ungu-resce:

„Sunt cetățean bun al statului ungar în toate privințele, nu am aplecare de a agita, dar' ca Român și mai virtuos ca preot mă interesează trecutul națiunii mele și pășunile bărbatilor ei și astfel m'a interesat și istoria lui Horia“.

Neavând nici eu nici procurorul nimic de a mai dice, tribunalul s'a retras în odaia laterală și după timp de 15 minute întorcându-se, mă declară de vinovat și condamnat la 4 săptămâni arest. Am insinuat recurs, atât eu cât și procurorul.

Petru Alex. Vlăssă,
v.-protopop.

Correspondențe particulare

ale „Tribunei“.

Arad, 27 Septembrie 1886.

(Alegerea de capelan-paroch). Ieri s'a ales capelan prelungă veteranul paroch și protopop onorar I. Russu. Alegerea cu toate antecedentele sale a produs multă amărăciune și chiar desgust față cu drepturile ce ne întinde autonomia noastră bisericească. Ce folos de comitet parochial, sinod parochial, și cine știe, câte corporații autonome, dacă Episcopul și acum, ca mai înainte face pe cine vrea preot, folosindu-se de toate mijloacele, ca să facă presiune asupra comunei și chiar cu eludarea legilor aduse de sinoade și congrese. Ajunge a scl, că candidatul este nepotul celui mai bogat cetățean de aici, ca să-și poată fie-cine explica interesarea curții. Parola a fost dată. Nepotul unchiului trebuia ales cu orice preț. Cinci concurenți s'au ivit, cu toate că nici unul — după-cum era informat trecând pe la curte — nu putea conta la reușită. Au concurs: I. Istin, paroch în Jandani; Mercea, paroch în Paria; Vasiliu Olar paroch și învățător în Arad-Gaiu; Iustin Dascăl, preot fără parochie (per abusum) și Ilie Dogar, învățător în Arad și nepot al marelui proprietar George Dogar. Când era să se facă candidarea în comitet, avocatul Mircea Stănescu excepționează mai înainte de toate competența părintelui Goldiș, exmisul comisar, de a conduce sedința, fiind prin lege prescrip, că cu aceste agende are a fi însărcinat protopopul. Protestul se ia la protocol. Tot Stănescu cere amânarea candidării, deoarece-ee Dogar are testimoniu de calificare din altă diecesă și la noi nu e nostrificat după-cum cere legea, deci să-și dea timp a-și procura actul de nostrificare. Comitetul votează și decide cu majoritate candidatura numai decât. Stănescu insinuuă protest. Se face candidarea cetind-se toate testimoniiile concurenților, din care se vede, că și cel mai slab este al lui Ilie Dogar, carele atare testimonii din clasele gimnasiale superioare, cât și calificarea teologică le-a primit pe cale privată. Se cere deci clasificarea condițiilor în ordine după merit. Mulțimea strigă cu judele Paguba și Bonciu în frunte „nu facem deosebire, toți sunt asemenea de buni!“ Goldiș aprobă mulțimea. Stănescu cere respectarea legii. În fine la propunerea lui Dr. Vuia, ca să dăm concurenților mai harnici cel puțin satisfacțiunea de a-i candida după merit, se primesc candidarea în ordine următoare: În locul întâiu ca cel mai meritat se candidăază Istin, al 2-lea Mercea, al 3-lea Olar, al 4-lea Dascăl, al 5-lea Dogar. Încheiându-și comitetul agendele se trece în biserică, unde slujba dumnezească era terminată, și se deschide sinodul parochial electoral. După deschiderea ședinței, Stănescu insinuuă protest, căci precând comitetul ținea ședința în scoală, nu putea fi la chemarea sfântului spirit precum prescrie statul. Popovici-Dersseanu reflectează, că în tot locul e sfântul duch și aci de față, ori de unde ar fi venit: de acasă, din cafenea ori din birt tot de duhul sfânt sunt inspirați. Goldiș primesc protestul și trece mai departe. Un fel de „Menjünk tovább“ à la Tabajdy! Acuma ce urmează, este culmea arbitriului. Părintele Goldiș deschide actul alegerii numind pe profesorul R. Giorogar de notar, ear' pe Sim. Anci și G. Muntean de bărbati de încredere.

Stănescu cere în numele multor alegători să-și prezenteze lista autentică a alegătorilor. Părintele Goldiș în perplexitate. Listă nu e ca în palmă. Cu toate acestea mulțimea strigă „se alegem“, ergo se alege fără listă. S'au vădut printre alegători și Sârbi și o mulțime de cei fără căpătăiu, cari nici odată n'au plătit cultul. Resultatul alegerii a fost: 130 voturi pentru Ilie Dogar, 28 pentru Mercea, ginerele bine meritatului I. Russu, prelungă care s'a pus capelanul ales. — Ca de încheiere o observare în interesul dreptății. Ilie Dogariu este un bărbat plin de virtuți, bun învățător, om cinstit, modest, tată drag de familie. Unchiul seu George Dogar, cel mai respectat concetățean al nostru, căruia biserica noastră mult îi datoră. Cei ce au votat pe nepotul seu au făcut-o din considerare către unchiul. Vorba e însă, că toate se puteau face fără a isbi în fruntea noastră bisericească, și fără a forța și pripi alegera. Astfel însă cum s'a făcut, este prea motivat protestul ce s'a înscut contra alegerii. Un alegător.

Cohalm, 11 Septembrie 1886.

Cele publicate în n-rul 205 al stim. D-V. d'iar au făcut mult sânge rău, dar' și o mulțime generală în Cohalm. Cei „cu musca pe căciulă“ s'au busumflat și amenință unul cu proces de presă, ear' celalalt, dl f6-solgăbirău, cu... știți d-voastră cu ce poate, „stăi, se-mi cați în mână“.

În corespondența mea s'au strecurat trei erori; una de condei, ear' două de tipar.

Vorbind despre dl comisar de comasație Szenkovich Dénes, ție corespondența, că a fost în cercetare disciplinară, pentru-că a luat diurne îndoite, în loc să se deică taxe de cărăușie îndoite (fuvardj). Pentru aceasta n'a fost numai în cercetare, dar' a fost și condamnat și l'a costat multă osteneală și „tărălă“ pe la comitele suprem, care la rândul seu a pus în mișcare toată autoritatea sa prelungă curtea de casație din Pesta, și a reușit a modifica hotărârea condamnatore în o admoniție (intés).

Dar' fiindcă „s'a supărat păstorul pe sat“ se-i mai spunem câteva adevăruri.

§ 15 al art. XLV din 1880 ție în aliniatul al 2-lea, că comisiunea de prețuire consistă dintr'un președinte și patru membri ordinari și doi membri suplenți, ear' alin. al 3-lea, că membrii suplenți lucrează numai în cas, când membrii ordinari sunt impedeți de a lua parte în comisiune. Între paranteze amintesc, că membrii comisiunii primesc 5 fl. v. a. ca diurne.

Admițându-se comasația în Cohalm, actualul primar și încă vreo doi, trei locuitori rugări în comisiune, trimisă de nimeni, pe președintele tribunalului, se numească de comisar pe actualul comisar. Președintele însă n'a voit, însărcinând cu acest post pe un alt jude de tribună Székely Nicolau. Acesta prin purtarea lui blândă și umană liniști pe locuitori, încât nu s'au făcut nici proteste, nici larmă!

Permutat fiind acesta la Turda, cei mai sus numiți reușiră a aduce pe actualul comisar, pentru-că, o vedem și se va vedea și de aci înainte.

Acelea premise, mă întorc la comisiune. Ca suplenți au fost aleși primarul din Cohalm și George Spornik, cel care e în cercetare criminală pentru sperjur.

Decând s'a început prețuirea, suplenții merg la ordinul d-lui comisar în fiecare zi, costând pe bieții proprietari cu câte 10 fl. v. a. pe fiecare zi mai mult. Prețuirea, după-cum spun experții, are să dureze 50—60 zile, așa că suplenții păgubesc pe locuitori cu 500—600 fl. numai ca diurne.

În timpul de față această sumă este o enormă pagubă, este pentru mulți dintre proprietari ruinătoare.

Întrebăm pe dl comisar, cel supărat, după care § din lege sau fie și din instrucțiune, — pe care în momentul acesta o am înaintea ochilor, — duce pe suplenți cu sine, și pentru ce-i duce, căci § 15 din art. suscită nu-i cere? „Împrumutul însumat așteaptă“. Numai astfel ne putem explica această nesocotire a legii.

Permisiunile d-lui Szenkovich, că d-sa va conduce mai bine comasarea cunoscând referințele din Cohalm, unde funcționează ca jude cercual, au fost numai „eine Lockspeise“.

Înzădram am protestat contra risipei acestei sume, căci n'am aflat ascultare și de aceea protestăm în public, ca, dacă se batjocoresce munca și sudoarea proprietarului, fără control, cel puțin să avem satisfacția sufletească, că ne compătumesce cel puțin publicul cel mare.

A doua eroare a fost apărător în loc de operator, ear' a treia, că liniștea nopților se conturbă de „funcționarii“ în loc de funcționari, că nu sunt chiar toți!

Mă întorc acum la dl f6-solgăbirău, că se ne răfuim și cu d-sa, se vedem are dreptul de a se supăra.

În luna lui Maiu anul acesta expirase termenul de trei ani, pentru care s'au fost ales funcționari comunal și corpul reprezentativ. În Maiu trebuia să se facă restaurațiunea. După-cum însă s'a fost scris prin diare, devenind vacant postul de primar în 1884, fu ales actualul primar contra voinței locuitorilor și numai prin spriginul d-lui pretor.

Făcându-se în Maiu restaurarea aceasta, cădea, și ca să nu cadă, dl pretor suprem a amănat mereu restaurarea, așteptând, după-cum a dis chiar d-sa, noua lege comunală art. XXII din 1886, respective § 77 cu alin. 3-lea. În fine

Mesia sosi, dar' părdalnicul de § 75 al aceleiași art. punct c) nu-i veni la socoteală și astfel alegerile s'au amănat, și și acum se tot trăgănează.

Pentru-ce oare? — se întreabă bieții cetățeni. Răspunsul este foarte ușor pentru cine vede cu ochi treji cele-ce se petrec în Cohalm.

Scie pozitiv, că nu va mai fi ales protegiatul seu.

Comasarea va fi controlată, cheltuielile ei asemenea, de noul oficiu comunal, și pentru-ca să nu se întempele aceasta, trăgănează restaurarea.

Ce îi pasă d-sale de comasare?!

Del nu-i pasă nimic personal și în alte împrejurări. Dar' aji, când dl Szenkovich e comisar, lucrurile merg altfel. Acest domn vrea să impună și să impune prin tabacherea sa, care poartă autograful omnipotentului fișpan Betlen Gábor.

Acest domn jude, Szenkovich Dénes, este autorul moral al ordonanței pretoriale, despre închiderea localurilor publice. Pretorul suprem este numai instrumentul cum este instrument în mai multe cestiuni, dintre cari Vă voi comunica o dovadă de jurisdicțiune, o hotărâre joacă, deamă însă numai de un jurist, care joacă pe sfoară.

În ziua de 1 Septembrie, continuând cele ție în corespondența anterioară, dl pretor suprem își face din nou visita cerculară.

La primul birt însă se opri și nu intră căci... aci e aci... în birt erau funcționari influenți sau cel puțin soțiile lor. Trimite și provoacă poliția, pe micii funcționari, să părăsească localul și ese.

Pe 21 Septembrie n. au fost acestia, cei mici, citați la pretură pentru delictul că n'au observat ordonanța.

Toată lumea era curioasă de rezultat. Dar' ce se vede! Acestia cam colțai la limbă, după primirea citației începură a birfi și a pune punctul pe i. Deci în ziua pertractării dl pretor suprem! nu era acasă!!

Pertractarea fu amănată și deoarece-ee dl Balthes este mare adorator al limbilor clasice, ad calendas graecas.

Mă opresc la influența morală ce suferă acest funcționar suprem, ear' în o corespondență viitoare voi vorbi ceva despre influența materială, al cărei sclav este. Silvius.

Cronică.

Archiducele Carol Ludovic împreună cu soția sa Archiducesa Maria Teresia au plecat în 26 l. c. la Dresda, ca să asiste la cununia fiului lor Archiducele Otto cu princessa Maria Iosefa de Soxonia.

Schimbarea mersului trenurilor. Începând cu 1 Octombrie n. a. c. sosesc trenuri în Sibiu: unul dimineața la 5 ore 43 min., altul după ameați la 3 ore 50 min., ear' din Sibiu pleacă: unul la 9 ore 31 min. înainte de ameați, altul la 10 ore 50 min. seara. Timpul se socotesce după cel din Budapesta.

Teatru român în Alba-Iulia. Ni se serie din Alba-Iulia, că trupa d-lui Petculescu nu a fost prea bine primită în acest oraș. Prima seară s'a reprezentat drama „Orbul și nebuna“ în fața unui public nu prea numeros.

Seara a doua au fost anunțate piesele „Cântărețul de stradă“ și „Advocatul sara-cilor“, care însă nu au fost reprezentate, deoarece-ee publicul consista numai din 25 persoane, între care 10 ofițeri.

E trist lucru acesta. Se ție fără îndoială, că e slabă trupa dlui Petculescu, e însă prima și singura, pe care o avem, și numai încurajarea poate să o facă mai bună decum este.

Focuri. În focurile din urmă s'au întemplat focuri în comunele: Daia-săsească, Nou, Ghișeasa și Merghindeal. Paguba totală se urcă la 8—9000 fl.

Proces de presă. În procesul de presă, care l'a intentat candidatul de advocatură Ioan Kanya din Csikszereda contra lui Iosif Szántó, Gabriel Kis și Ignat Hajnal, cesti din urmă au fost achitați din partea juriului de jurați din Murș-Oșorheiu. Kanya a fost condamnat la purtarea speșelor procesuale.

Holera în Budapesta. În capitala Ungariei s'au îmbolnăvit de holera începând din 26 l. c. la ameați până în 27 l. c. la ameați 54 indiviți și au murit 16. Resultatul față cu ziua precedentă e, că s'au îmbolnăvit mai mulți cu 3 și au murit mai puțini cu 2.

— În comitatul Budapesta s'au ivit casuri de moarte din cauza holerei în comunele: Sziget-Szent-Miklos, Néméd, Duna-Vesce și Vecsés.

În orașul Raab earăși s'a îmbolnăvit o persoană de holera, sub îngrijire medicală se află 3 persoane, ear' în comitatul Raab nu s'a îmbolnăvit nime în zilele din urmă de holera. În cele din urmă 24 de ore s'a întemplat numai un caz de holera în Fiume.

În Triest s'au ivit în cele 24 ore din urmă 4 casuri de holera, ear' pe teritoriul orașului Triest numai un caz de holera și un caz de moarte din pricina holerei.

Un fapt îngrozitor. Ni se serie din Agribici cu datul 24 Septembrie n.: „În comuna noastră se află un Sas vădut, care are doi feciori, amândoi însurați. Cel mai mare trăiesc împreună cu tatăl-seu, asemenea trăia și cel mic împreună cu tatăl și fratele cel mai mare până nu s'au ivit nescari neînțelegeri între cele două cumnate. Din neînțelegeri s'a născut vrajbă și așa în cele din

urmă a fost silită nevasta fratelui celui mai tinăr a părăsi casa și bărbatul. Aceasta însă n'a fost pe placul fratelui celui mic, de aceea și făcea în taină planuri de răzbunare, așteptând numai o ocaziune binevenită. Și ocaziunea aceasta nici că întârziă. Cu prilegiul tîrgului din Mediaș se duseră ceilalți membri ai familiei la tîrg, afară de feciorul cel mai tinăr. Acum s'a dat ocaziunea dorită, — deci înto la lucru. Fierbe fasole uscată și bagă într'însa așa numita „rădăcina ierbii codrului“ așteptând astfel pregătit pe ai sei. Seara sosesc acestia dela tîrg, se pun la cina pregătită și ce se vede? după un sfert de oră toți cari cinaseră căpătară nisce convulsii și în urmă deveniră muți. Vecinii au observat lucrul și veniră nenorociților întru ajutor, dintre cari s'au și deșteptat toți — afară de bătrânul — însă nici acesta nu e în pericol. Tinărul făptuitor îngrozindu-se de fapta săvîrșită, s'a spânzurat.

„Astfel de sinucideri la noi nu sunt lucru nou, de vreme-ce mai în fiecare an se întemplat câte un cas, dar' numai între frații Sași“.

D. Gănescu, secretarul d-lui Paul Bert, a fost numit comis de reședința clasa întâia în Tonkin. D. Gănescu e fiul al doilea al d-lui Grigorie Gănescu, fost consilier municipal, al d-lui Grigorie Gănescu, care în timpul imperului a scos jurnalul „Le nain jaune“, în genul și formatul lui „Le Figaro“. După căderea imperului, dl Gr. Gănescu s'a retras în viața privată și a încetat și scoaterea jurnalului.

Un fenomen rar pe bolta cerului s'a observat în 25 l. c. în comuna Parnó. Pe la 9 ore seara s'a iluminat deodată toată marginea orizontului, într'o lumină magnetică de culoare albastră. După 8—10 minute se părea, că se desfăcea bolta cerului înspre Ost și o lumină orbitoare apără în locul desfăcut ce semăna unui fulger. Această lumină dură cam 2 minute, apoi cu încet dispără.

Încercare de sinucidere. Mare senzațiune a făcut în Arad încercarea de sinucidere a dirigătorului bunului din Buteni Morit Fried. Se vorbește că cauza ar fi fost deficitul ce s'ar afla în banii manipulați de dînsul. Piața Aradului se fie păgubită cu 70.000 fl.

Congresul băncilor populare s'a ținut în 26 Septembrie n. în Liegje sub președința dlui D. Adrimonts. La propunerea dlui Luzati (Italia) și Schank (Germania) s'a primit hotărârea de a se înființa un centru internațional al băncii populare.

Deraliarea unui tren de povară. Un tren de povară a deraliat înaintea garei din Brixenthal în Tirol. Un conductor a fost omorît și un al doilea e greu rănit. Pasagerii, cari veniseră cu trenul de persoane, au trebuit să schimbe vagoanele la locul deraliării, de vreme-ce trenul deraliat a închis drumul.

Mulțumită publică.

Tinerimea studioasă rom. din giurul Făgărașului își ține de o sfântă datorință a sa, a aduce și pe această cale călduroasele sale mulțumiri tuturor acelor preacimați domni și doamne, cari cu ocaziunea arangiării petrecerii din 17/29 August a. c. au binevoit a contribui cu oferte marini-moase:

Primească deci mulțumirile și recunoștința tinerimei domni: Alexandru Micu, vicar; Nicolae Clonța, paroch; Dionisiu Făgărășan, profesor; Alexandru Cepeș, și doamna Elena Pop, fiecare cu ofert de 1 fl. v. a.

Tot la acest loc își exprimă tinerimea recunoștința față de domni: N. Aron, paroch și N. Ludu, învățător pentru concursul activ oferit prin executarea punctului ultim din programă.

În numele tinerimii studioase române din giurul Făgărașului:

Făgăraș, 24 Septembrie 1886.

Nicolae Clonța,
preș. comit.

Valeriu Comșa,
secret.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Sofia, 28 Septembrie n. Generalul Kaulbars a prezentat guvernului bulgar o notă, după care cabinetul rusesc ține de ilegală convocarea Sobraniei mari fără o perioadă electorală mailungă. Drept aceea toate hotărârile ce le-ar pute aduce Sobrania ar fi nule. Generalul Kaulbars a sfătuit o amânare cât mai departe a alegerilor, spre a da țării timp de a eși din încurcătură; dînsul repetă pretenșiunile pentru nepe-depsirea conspiratorilor și ridicarea stării de asediu. Guvernul bulgar va ține deseară consiliu spre stabilirea răspunsului.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 30 Octomvrie a. c. imobilele văduvei Paul Hoborca (din Comloșul-slovăcesc), decătră jud. cerc. din Aradul-nou, în comuna Fiscut.

— 18 Octomvrie a. c. imobilele lui Gașpar Adameț, decătră jud. cerc. din Vinga, în comuna Chinezi.

— 16 Octomvrie a. c. imobilele lui Antoniu Sörgo (din Mocrin) decătră jud. cerc. din Sân-Miclăușul-mare.

— 18, 19 și 20 Octomvrie a. c. dreptul de incassare după consumul de vin și carne, mai departe dreptul incassării de dare după consumul de zahăr și bere pe teritoriul comunei Teiuș, — decătră direcțiunea financiară din Sibiu.

— 12 Octomvrie a. c. imobilele văduvei Stefan Székely decătră jud. cerc. din Șepși-St.-Georgiu.

— 4 Noemvrie a. c. imobilele lui Francisc Bercovici, decătră jud. cerc. din Madoș, în comuna Neuzina.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile:

— la rămasul după Christina Broda (din Șarcad), la trib. reg. din Oradea-mare;

— la rămasul după: Mateiu Fruhm (din Iad); Maria Dörfi și Ioan Krauss (din Törpény), la trib. reg. din Bistrița.

Citațiuni:

— Toma Tabac (din Porumbacul-de-jos), a cărui ubicațiune nu se scie, se provoacă a se insinua pe 16 Octomvrie a. c. la jud. cerc. din Făgăraș.

— Eređii după Mateiu Tanța se provoacă a se înfățișa într'un an la jud. cerc. din Lugoj.

Concursuri:

— Un post de practicant-concipient la direcțiunea financiară din Timișoara. Concursurile sunt a se trimite în 2 săptămâni la direcțiunea financiară de acolo.

— Un post de magistru postal în comuna Bănat-Ujfalu (com. Torontal). Concursurile sunt a se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Timișoara.

— Un post de învățător la școala comunală română-maghiară din Biserica-albă. Concursurile se trimiță până în 31 Octomvrie a. c. la com.

mitetul administrativ al comitatului Timiș în Timișoara.

— Un post de veterinar în Panciova. Concursurile sunt a se trimite până în 20 Octomvrie a. c. la magistratul orașenesc de acolo.

Economie.

Recolta viilor în Moldova. Din toate podgoriile țerii — Țice „Românul” — s'au primit informațiuni că în acest an nu se poate compta decât pe o recoltă dela 15—30 vedre vin din pogan; ear' la Nioresci, Cotnari, podgoriile încungiuătoare Iașilor, și în multe localități de preste Milcov, precum: Dealu-mare, Drăgășeni etc., nici pe atâta nu se comtează. La Odobesci, unde recolta este deasemenia slabă, s'au prezentat mai mulți cumpărători din Franța și Italia, care voiesc a cumpăra mari cantități de vin, însă nu vor avè de unde a-și satisface cerințele precum cred. — Avis proprietarilor de vii.

Piața din Mediaș, 23 Sept. Grâu hectolitru fl. 4.80 până fl. 5.25; grâu mestecat fl. 3.80 până fl. 4.20; sâcara fl. 2.90 până fl. 3.10; orđul — până fl. —; ovâsul fl. 1.60 până fl. 1.95; cucuruzul fl. 4.— până fl. 4.25; semința de cânepă fl. 3.— până fl. 3.50; crumpenele fl. 1.— până fl. 1.50; mēlaiul hectolitru fl. — până fl. —; mazerea fl. 6.— până fl. 6.50; fasolea fl. 4.— până fl. 4.25; linteia fl. — până fl. —; chiminul (sâcăreana) fl. 30.— până fl. 32.—; sēu brut 100 kilograme fl. 18.— până fl. 22.—; lumini de sēu vârsate fl. 40.— până fl. 42.—; unsoarea de porc fl. 55.— până fl. 60.—; slânina fl. 40.— până fl. 50.—; cânepa fl. 38.— până fl. 40.—; fēnul fl. 1.40 până fl. 1.80; sâpunul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 40.—; spiritul gradul 9 cr.; carnea de vită chilo — până 32 cr.; carnea de vițel 20 până 32 cr.; carnea de porc 44 cr.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta dela 27 Septembrie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până —, (lungă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.95, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.50 până 8.90, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.55 până 8.95, (de Bacsa) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.60 până 9.—, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 8.45 până 8.85.

Sâcara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.35 până 6.55. (Orđ nutrit): 60—62 Kilo fl. 6.45 până 7.75; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.25 până 10.—.

Ovâs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.20 până 6.40. Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.45 până 6.50; de alt soi fl. 6.40 până 6.45.

Răpița fl. 9.25 până 9.75; de Banat fl. 8.25 până 9.—. Mēlaiu (unguresc): fl. 5.20 până 5.50.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 9.61 până 9.63 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.92 până 8.94. Sâcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 6.78 până 6.80. Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 6.60 până 6.62. Răpița (August—Septemvrie) fl. 9.9/8 până 9.7/8. Spirit (brut) 100 L. fl. 27.50 până 28.50.

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiunile efectuate în 12 Septemvrie 1886.

Vânzătorii	Cumpărătorii	felul	hectol.	greut. libre	prețul lei în aur
Chrisoveloni	Feitler	Porumb	1800	59	6.75
Dimitriadi	G. Mendl	Grâu	6500	61	12.25
Emberico	Roth	"	7500	60 1/2	11.—
Politi	Fancioti	"	3600	60	10.65
Dreifus	Manari	"	3500	59 1/4	10.30
Bach	G. Mendl	"	1000	56 3/4	9.—
"	"	"	900	56 3/4	9.—
"	"	"	1900	54 3/4	9.20
Cațica	"	"	1700	57 1/2	9.30
Suca	"	"	2380	57 1/2	10.10
Vasmagidi	Zvetovici	"	3000	59 1/2	10.10
Gardeli	Christoforato	"	1100	57 3/4	10.—
Curvisiano	Fancioti	"	3750	58 1/2	10.15
Dreifus	G. Mendl	"	1600	61	12.65
Vamvuri	Mila	"	2050	58 1/2	10.25
"	Manari	"	2800	59 1/2	10.52 1/2
Grosovici	Zvetovici	"	2400	60 1/2	11.—
Dimitriadi	G. Mendl	Sâcără	1300	56	6.42 1/2
Frischman	"	"	1050	54 1/2	6.30
Silberstein	L. Mendl	Orđ	1500	43 1/2	4.05
"	"	"	1800	44 1/2	4.15
"	"	"	1800	46 1/2	4.60
"	"	"	1200	42 1/2	4.05
Frischman	"	"	1300	45 1/4	4.30
Vasilato	"	"	1400	44	4.15
Veichler	"	"	2000	43 3/4	4.15
Vrioni	G. Mendl	Ovâs	1400	9/16 K.	8.85
Kirschen	"	"	3000	9/16 K.	8.70
Curvisiano	Fancioti	Fasole	1800	9/16 K.	12.15
Evlogiu	Carnavali	"	1800	9/16 K.	12.05
Vrioni	Dreifus	Răpița	1000	52 1/4	11.—

Cursul pieței din Sibiu

din 28 Septemvrie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.60	vând.	8.70
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusești	"	1.20	"	1.21

Bursa de București.

Cota oficială dela 25 Septemvrie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump.	97.—	vând.	97. 1/2
" Rur. conv. (6%)	"	87. 1/8	"	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	"	270.—	"	275.—
Banca națională a României	"	1020.—	"	1030.—
Impr. oraș. București	"	32.—	"	33.—
Act. de asig. Națională	"	—	"	—
Credit mob. rom.	"	—	"	—
Serisuri fonciere urbane (5%)	"	100 1/2	"	101—
Schimă 3 luni	"	25.13 3/4	"	—
Societ. const.	"	164.—	"	—
Aur	"	14. 1/2	"	14.85

Bursa de Budapesta

din 27 Septemvrie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	106.10
" " hârtie " 5%	93.60
Imprumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	151.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117.—
Bonuri rurale ung.	104.—
" " cu cl. de sortare	104.—
" " bânățene-timișene	108.—
" " cu cl. de sortare	104.—
" " transilvane	104.—
" " croato-slavone	104.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	121.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Renta de hârtie austriacă	83.80
" " argint austriacă	84.50
" " aur austriacă	116.75
Losurile austr. din 1860	140 —
Acțiunile băncii austro-ungare	860 —
" " de credit ung.	286.50
" " " austr.	277.30
Argintul	—
Serisuri fonciere ale institut. de cred. și ec. „Albina"	101.50
Galbeni împărătesci	5.94
Napoleon-d'ori.	9.95
Mărci 100 imp. germane	61.50
Londra 10 Livres sterlingi	125.65

Bursa de Viena

din 27 Septemvrie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	105.90
" " hârtie " 5%	93.50
Imprumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	151.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	117 —
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.50
" " bânățene-timișene	104.25
" " cu cl. de sortare	104.25
" " transilvane	104.50
" " croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.75
Imprumut cu premiu ung.	120.80
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Renta de hârtie austriacă	84.05
" " argint austriacă	84.75
Rentă de aur austriacă	117 —
Losuri austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	861 —
" " de credit ung.	286.50
" " " austr.	276.90
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.96
Napoleon-d'ori.	9.96
Mărci 100 imp. germane	61.55
Londra 10 Livres sterlingi	125.55

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porțocano		Tren de porțocano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porțocano	Tren omnibus		Tren de porțocano	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de porțocano	Copsa mică					
Viena	11.10	7.40			București		4.50	7.30		Viena	11.—	12.10	11.09	3.45						Copsa mică	5.50	1.11		
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal	9.32	1.14			Budapesta	8.20	8.—	11.57	4.26						Șeica mare	6.17	1.34		
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș	9.56	1.45			Szolnok	11.20	12.00	12.20	4.46						Loamneș	6.52	2.06		
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov	10.29	2.32			Arad	4.10	5.55	Șibot	12.54	5.13					Ocna	7.18	2.32		
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28		6.22	2.55				7.04	4.30	Orăștia	1.27	5.37					Sibiu	7.38	2.50		
Vărad-Velence		7.03	9.14	1.52	Feldioara	7.01	3.38			Glogovaț	7.22	4.43	Simeria (Piski)	2.31	6.30					Sibiu—Copsa mică				
Fugyi-Vásárhely			9.24	2.—	Apatia	7.33	4.17			Gyorok	7.58	5.08	Deva	2.52	6.49					Sibiu	8.12	10.25		
Mező-Telegd			9.41	2.11	Agostonfalva	8.01	4.47			Pauliș	8.17	5.21	Branicica	3.23	7.14					Ocna	8.36	10.45		
Rév		7.33	10.19	2.34	Homorod	8.45	5.42			Radna-Lipova	8.36	5.40	Ilia	3.55	7.39					Loamneș	9.01	11.08		
Bratca		8.54	11.38	3.18	Hașfalău	10.10	7.37			Conop		6.07	Gurasada	4.08	7.51					Șeica mare	9.29	11.32		
Bucia			12.18	3.41	Sighișoara	10.39	8.21			Bérvava		6.26	Zam	4.44	8.21					Copsa mică	9.52	11.52		
Ciucia			12.54	4.01	Elisabetopol	11.19	9.05			Soborșin		7.14	Soborșin	5.30	8.59					Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.				
Huedin		8.58	1.57	4.26	Mediaș	11.54	9.43			Zam		7.44	Bérvava	6.25	9.43					Cucerdea	2.30	10.—	4.05	
Stana		9.28	3.11	5.08	Copsa mică	12.12	10.02			Gurasada		8.12	Conop	6.46	10.02					Cheța	3.03	10.30	4.35	
Aghiriș			3.40	5.27		12.37	10.30			Ilia		8.29	Radna-Lipova	9.06	7.28	10.36	6.12			Ludoș	3.27	10.51	4.56	
Ghirbău			4.15	5.50	Micăsasa	12.56	10.50			Branicica		8.48	Pauliș	9.26	7.43	10.50	6.32			M.-Bogat	3.37	11.—	5.06	
Nădășel			4.36	6.02	Blaj	1.80	11.34			Deva		9.13	Gyorok	9.46	7.59	11.05	6.53			Cipeu-Iernut	4.21	11.37	5.43	
Cluj		10.28	5.26	6.43	Crăciunel	1.45	11.52			Simeria (Piski)		9.53	Glogovaț	10.21	8.28	11.31	7.28			Kerelő-Sz.-Pál	4.38	11.57	5.58	
Apahida		10.45		7.03	Teiuș	2.34	12.41			Orăștia		10.23	Arad	10.38	8.42	11.45	7.45			Nireșteu	5.05	12.15	6.21	
Ghiriș		11.14		7.26	Aiud	2.55	1.12			Șibot		10.46	Szolnok		9.17	12.31				Oșorheiu	5.25	12.34	6.40	
Cucerdea		1.06		7.26	Vișeu de sus	3.17	1.42			Vișeu de jos		11.14	Budapesta		2.32	5.12				Reghinul-săs.	5.55	1.04		
Uioara		2.01		8.54	Cucerdea	3.36	2.15			Alba-Iulia		11.41	Viena		6.—	8.20					7.54	3.06		
Vișeu de sus		2.10		9.43	Ghiriș	4.11	3.12			Teiuș		12.14			3.—	6.05				Regh.-săs.—Oșorheiu—Cucerdea				
Aiud		2.19		9.51	Apahida	4.11	3.12													Reghinul-săs.	4.31		6.10	
Teliuș		2.33		9.58		5.36	4.59			Simeria (Piski)—Petroșeni			Petroșeni—Simeria (Piski)							Oșorheiu	6.20		8.—	
Crăciunel		2.38		10.24	Cluj	5.56	5.30			Simeria	12.09	2.41	Petroșeni	6.55	10.—						6.40	12.35	10.30	
Blaj		3.35		10.59	Nădășel	6.31	6.03		8.—	Streiu	12.06	3.25	Banița	7.36	10.38					Nireșteu	6.59	12.54	10.52	
Micăsasa		4.09		11.28	Ghirbău	6.52	6.21		8.34	Hațeg	1.35	4.17	Crivadia	8.18	11.15					Kerelő-Sz.-Pál	7.22	1.17	11.16	
Copsa mică		4.29		11.44	Aghiriș	7.08			8.59	Pui	2.26	5.10	Pui	9.02	11.55					Cipeu-Iernut	7.43	1.38	11.42	
Mediaș		5.08		12.18	Stana	7.23			9.56	Crivadia	3.13	5.58	Hațeg	9.43	12.32					M.-Bogat	8.13	2.08	12.16	
Elisabetopol		5.45		1.01	Uioara	7.50			10.16	Banița	3.51	6.40	Streiu	10.34	1.15					Ludoș	8.13	2.08	12.16	
Sighișoara		6.06		1.22	Huedin	8.12	7.14		11.04	Petroșeni	4.23	7.12	Simeria	11.13	1.46					Cheța	8.26	2.21	12.31	
Hașfalău		6.45		1.56	Ciucia	8.52	7.43		12.17	Arad—Timișoară			Timișoară—Arad							Cucerdea	8.42	2.37	12.48	
Homorod		7.40		2.44	Bucia	9.10			12.47	Arad	6.05	5.48	Timișoară	6.25	5.—					Simeria (Piski)—Uniedoară				
Agostonfalva		8.07		3.02	Bratca	9.29				Aradul nou	6.33	6.19	Mercizfalva	7.19	6.02					Simeria (Piski)			2.16	
Fugyi Vászárhely		10.05		4.41	Rév	9.41	8.22			Németh-Ságh	6.55	6.44	Orcizfalva	7.46	6.32					Cerna			2.37	
Vărad-Velence		11.02		5.30	Mező-Telegd	10.24	8.48			Vinga	7.29	7.16	Németh-Ságh	8.15	7.02					Uniedoara			3.60	
Apatia		11.37		6.03	Fugyi Vászárhely	10.43				Mercizfalva	7.55	7.47	Aradul nou	8.36	7.23					Uniedoară—Simeria (Piski)				
Feldioara		12.14		6.35	Vărad-Velence	10.53				Timișoară	8.14	8.08	Arad	9.11	8.01					Uniedoara			5.10	
Brașov		1.09		7.14	Oradea-mare	11.—	9.13			Ghiriș—Turda			Turda—Ghiriș							Cerna			5.36	
Timiș		1.55	5.45			11.15	9.18	10.55			9.08	9.02								Simeria (Piski)			5.55	
Predeal		2.53	6.22		P. Ladány	1.09	10.38	1.23	5.17	Ghiriș	9.24	4.41	Turda	7.56	3.18									
București		3.28	6.47		Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.25	Turda	9.45	5.08	Ghiriș	8.21	3.39									
		9.35	11.45		Budapesta	6.38	2.15	7.45	10.—															
					Viena	3.—	8.—	6.05																

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.